

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

ΚΥΚΛΟΣ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΡΑΤΟΥΣ – ΠΟΛΙΤΗ

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

Θέμα: Πλήρωση θέσεων προσωπικού στο Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Καλλιόπη Σπανού

Ειδικός Επιστήμονας: Χρήστος Παπαστυλιανός

Αθήνα, Μάρτιος 2008

Θέμα: Πλήρωση θέσεων προσωπικού στο Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Αορίστου Χρόνου

Περίληψη

Η ενδιαφερόμενη κα* προσέφυγε στον Σ.τ.Π. και ζήτησε τη διαμεσολάβηση της Αρχής προς το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης, με αίτημα τη σιωπηρή άρνηση της διοίκησης να την ενημερώσει σχετικά με τα αποτελέσματα διαγωνισμού για την πρόσληψη εννέα υπαλλήλων με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στον οποίο συμμετείχε. Ο Σ.τ.Π. κατά τη διερεύνηση της υπόθεσης διαπίστωσε ότι η συγκεκριμένη διαδικασία πρόσληψης προσωπικού αποκλίνει από τις συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές της αξιοκρατίας και διαφάνειας που διέπουν όλο το σύστημα προσλήψεων στο δημόσιο τομέα, μετά τη συνταγματική αναθεώρηση του 2001. Αφενός δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εξαιρέσεως από τη διαδικασία του ΑΣΕΠ, αφετέρου η διαδικασία δεν τήρησε της αρχές της δημοσιότητας και της διαφάνειας. Οι σχετικές επισημάνσεις τέθηκαν υπόψη του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, αλλά μέχρι σήμερα δεν υπήρξε καμία ανταπόκριση εκ μέρους του Υπουργείου.

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 παρ 5 του Συντάγματος και το Ν. 3094/2003, διερεύνησε την με Α.Π. 6889/2007 αναφορά της κας*, με την οποία ζήτησε τη μεσολάβηση της Αρχής, προκειμένου να λάβει επαρκώς αιτιολογημένες απαντήσεις από τη Διεύθυνση Προσωπικού του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης σχετικά με το διαγωνισμό πρόσληψης εννέα υπαλλήλων με συμβάσεις ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου στο Υπουργείο αυτό. Σύμφωνα με το περιεχόμενο της αναφοράς η ενδιαφερόμενη υπέβαλε αίτηση και δικαιολογητικά συμμετοχής στις 03.01.2007 και ακολούθως ανέμενε την πρόσκληση για συνέντευξη ενώπιον της επιτροπής, καθώς σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση 16086/14.12.2006, «οι υποψήφιοι μετά τη λήξη της προαναφερόμενης προθεσμίας θα κληθούν από τη Διεύθυνση Διοικητικού να παρουσιαστούν ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής Τουριστικής Αξιολόγησης». Την 20^η Φεβρουαρίου 2007 η ενδιαφερόμενη επικοινωνήθηκε με τη Διεύθυνση Προσωπικού προκειμένου να πληροφορηθεί για την εξέλιξη της διαδικασίας και ενημερώθηκε προφορικά ότι η αίτηση της δεν αξιολογήθηκε και γι' αυτό το λόγο δεν κλήθηκε σε συνέντευξη.

Ο Σ.τ.Π ζήτησε από την ενδιαφερόμενη να απευθυνθεί εγγράφως στη διοίκηση σχετικά με τα ζητήματα που έθετε με την υποβολή της αναφοράς της. Η ενδιαφερόμενη απευθύνθηκε στο Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης στις 10.05.2007 με αίτηση της και ζήτησε να πληροφορηθεί εάν από το φάκελο της είχαν χαθεί κάποια από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά καθώς επίσης και να της κοινοποιηθεί ο πίνακας επιτυχόντων σε περίπτωση που είχε ολοκληρωθεί ο διαγωνισμός. Σε απάντηση, έλαβε το με αριθ.πρωτ. 8593/24.05.2007 έγγραφο από τη Διεύθυνση Διοικητικού του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με το οποίο η ενδιαφερόμενη στερούνταν μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών σε γνωστικό αντικείμενο συναφές με την προκήρυξη και ως εκ τούτου δεν κλήθηκε στη συνέντευξη. Μετά από αυτή την εξέλιξη ο Σ.τ.Π επικοινωνήθηκε στις 03.07.2007 με την υπηρεσία και επεσήμανε ότι η απάντηση δεν είναι πλήρης καθώς δε γίνεται καμία αναφορά στην ανάρτηση του πίνακα κατάταξης. Σε απάντηση έλαβε το με αριθ.πρωτ. 11909/17.07 2007 έγγραφο της αρμόδιας διεύθυνσης με το οποίο η αρμόδια διεύθυνση ενημερώνει τον Σ.τ.Π ότι η κατάρτιση και δημοσίευση πίνακα κατάταξης δεν προβλέπεται από τις διατάξεις σύμφωνα με τις οποίες έγινε ο διαγωνισμός.

Δηλαδή, αφενός η ενδιαφερόμενη δεν κλήθηκε στη συνέντευξη λόγω μη προσκόμισης μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, και αφετέρου σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της διοίκησης, το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο: α) δεν καθιστούσε υποχρεωτική την ενημέρωση της σχετικά με

τη μη συμμετοχή της στα επόμενα στάδια του διαγωνισμού, και β) δεν προέβλεπε την κατάρτιση πίνακα επιτυχόντων ούτε την ενημέρωση της για τα επόμενα στάδια εφόσον στερούνταν των τυπικών προσόντων που απαιτούσε ο διαγωνισμός.

B. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ. Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Η Υπουργική Απόφαση υπ.αριθ. 16086/24.12.2006 προέβλεπε την πλήρωση εννέα (9) θέσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου για τη στελέχωση των υπηρεσιών του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης. Η Υπουργική Απόφαση εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση της διάταξης του άρθρου 25 παρ 2 του ν.3498/2006 η οποία παρέπεμπε στη διάταξη του άρθρου 16 παρ 7 του π.δ/τος 149/2005 με την οποία προβλέφθηκε η σύσταση των ανωτέρω θέσεων.

Σχετικά με τη σύσταση εννέα (9) θέσεων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και τη διαδικασία που ακολουθήθηκε για την πρόσληψη τους, ο Σ.τ.Π με δύο επιστολές που απηύθυνε στις 07.08.2007 και 11.10.2007 στο γραφείο των Υπουργών Τουριστικής Ανάπτυξης κας Φάνης Πάλλης –Πετραλιά και κου Άρη Σπηλιωτόπουλου επεσήμανε ότι:

«Με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ 2 του ν.3498/2006 η οποία παρέπεμπε στη διάταξη του άρθρου 16 παρ 7 του π.δ/τος 149/2005, προβλέφθηκε διαδικασία πλήρωσης θέσεων για τη στελέχωση υπηρεσιών ενός Υπουργείου εκτός των διαδικασιών που προβλέπει ο ν. 2190/1994, εκτός δηλαδή της διαδικασίας που προβλέπει τη διενέργεια διαγωνισμού από το Α.Σ.Ε.Π. Η συγκεκριμένη επιλογή της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης είναι εξαιρετικά αμφίβολο εάν βρίσκει έρεισμα στις διατάξεις του αναθεωρημένου συντάγματος που αφορούν το καθεστώς των προσλήψεων στον δημόσιο τομέα (άρθρα 107 παρ 3 και 118 παρ6). Με τη διάταξη του άρθρου 118παρ 6 ορίζεται ότι οι εξαιρέσεις από το σύστημα προσλήψεων μέσω Α.Σ.Ε.Π που ίσχυαν πριν την αναθεώρηση του συντάγματος εξακολουθούν να ισχύουν. Δεδομένου του μεταβατικού και εξαιρετικού χαρακτήρα της διάταξης δεν μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η διατύπωση της αφήνει περιθώρια για τη θέσπιση νέων εξαιρέσεων. Ο κατάλογος των εξαιρέσεων είναι συγκεκριμένος και αφορά μόνο τις εξαιρέσεις που ίσχυαν κατά το χρόνο της αναθεώρησης. Σχετικά με τη δυνατότητα της διοίκησης να θεσπίζει νέες εξαιρέσεις από τη διαδικασία πρόσληψης μέσω Α.Σ.Ε.Π, ο Σ.τ.Π και το Α.Σ.Ε.Π έχουν ήδη διατυπώσει την αρνητική θέση τους, (βλ Ειδική Έκθεση του Σ.τ.Π για τις προσλήψεις εκτός Α.Σ.Ε.Π σ.12, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα www.synigoros.porismata.skp.htm, και επίσημα έκθεση Α.Σ.Ε.Π 2005 σ.75, διαθέσιμη στην ιστοσελίδα ww.asep.gr).

Επιπλέον η διάταξη του άρθρου 103 παρ 7 εδ β που προβλέπει τη δυνατότητα πλήρωσης θέσεων με υπαλλήλους που προσλαμβάνονται με ειδικές διαδικασίες επιλογής, αφορά θέσεις των οποίων οι αρμοδιότητες απαιτούν εξειδικευμένες γνώσεις και, καθώς συνιστά εξαίρεση του γενικού κανόνα προσλήψεων στο δημόσιο, που καθιερώνεται με τη διάταξη του άρθρου 103 παρ 7 εδ.α, πρέπει να ερμηνεύεται στενά, όπως έχει ήδη γνωμοδοτήσει το Σ.τ.Ε σε μια σειρά αποφάσεων που αφορούν επεξεργασία προεδρικών διαταγμάτων σχετικά με προσλήψεις στο δημόσιο μετά τη συνταγματική αναθεώρηση (βλ. πρακτικό επεξεργασίας 41/2003 586/2002.). Επικαλούμενο αυτές τις πάγιες θέσεις για το ζήτημα των προσλήψεων που έχει διατυπώσει, το Σ.τ.Ε κατά την επεξεργασία του π.δ/τος 149/2005 που αφορά τη διαδικασία με την οποία έγιναν οι ανωτέρω προσλήψεις στο Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης, έκρινε ότι η διαδικασία προσλήψεων με ειδικές διαδικασίες επιλογής αφορούν θέσεις, «οι οποίες ως εκ της ιδιάζουσας φύσης των αρμοδιοτήτων, καθιστούν αναγκαία την πρόσληψη προσώπων με εξειδικευμένες επιστημονικές γνώσεις και εμπειρία, που αποδεικνύεται προσηκόντως, ιδίως με τίτλους μεταπτυχιακών σπουδών και προγενέστερη επαγγελματική εμπειρία και που δεν υπάρχουν στον κατά περίπτωση απαιτούμενο βαθμό μεταξύ του μόνιμου προσωπικού»... «ενόψει αυτών, η διάταξη του άρθρου 16 παρ 7 του σχεδίου με την οποία συνιστώνται θέσεις

προσωπικού ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου χωρίς να προβλέπονται ιδιαίτερα καθήκοντα ή αυξημένα προσόντα ενόψει των οποίων θα μπορούσε ενδεχομένως να δικαιολογείται η πρόσληψη προσωπικού της κατηγορίας αυτής είναι μη νόμιμη και διαγραπτέα». Στη συγκεκριμένη περίπτωση παρά τις επισημάνσεις του Σ.τ.Ε οι θέσεις που συστήθηκαν δεν προβλέπουν ιδιαίτερα καθήκοντα αλλά μόνο την προϋπόθεση κτήσης μεταπτυχιακού διπλώματος.

Θα πρέπει να επισημανθεί επίσης, ότι ακόμη και στις περιπτώσεις στις οποίες επιτρέπονται οι εξαιρέσεις, η διαδικασία προσλήψεων στο δημόσιο μετά τη συνταγματική αναθεώρηση περιβάλλεται με μια σειρά συνταγματικών εγγυήσεων, τις οποίες προβλέπει το άρθρο 103 παρ 7 του Συντάγματος και η διοίκηση δεν μπορεί να αγνοήσει. Οι συνταγματικές εγγυήσεις που περιβάλλουν το σύστημα προσλήψεων εφεξής είναι ο σεβασμός των αρχών της διαφάνειας, της ισότητας και της αξιοκρατίας. Ο σεβασμός των αρχών αυτών επιβάλλει ότι ο διορισμός σε θέσεις του Δημοσίου πρέπει να γίνεται με κριτήρια που συνάπτονται με την προσωπική αξία και ικανότητα των υποψηφίων, και οι υποψήφιοι πρέπει να αξιολογούνται με αντικειμενικό σύστημα που παρέχει εχέγγυα αμερόληπτης κρίσης, η οποία να μπορεί να καταστεί αντικείμενο ελέγχου (βλ. Σ.τ.Ε πρ.επεξ 281/2005 σ.3). Πιο συγκεκριμένα ο καθορισμός προφορικής συνέντευξης ως μέσου επιλογής δεν μπορεί να αποτελεί το μοναδικό κριτήριο αξιολόγησης των υποψηφίων, καθώς πρόκειται για ένα κριτήριο που εμπεριέχει τη μεγαλύτερη πιθανότητα υποκειμενικής κρίσης. Συνεκτιμάται επίσης και το γεγονός της θέσπισης ή μη ρυθμίσεων που θα διασφαλίζουν τη διαφάνεια της σχετικής διαδικασίας, όπως είναι η δημοσιότητα και η σύνταξη πρακτικού με τη διατύπωση εξατομικευμένης κρίσης για κάθε υποψήφιο. Χωρίς τις ανωτέρω προϋποθέσεις η επιλογή υποψηφίων μέσω συνέντευξης αντίκειται στις συνταγματικές αρχές που κατοχυρώνονται με την διάταξη του άρθρου 103 παρ 7 του Συντάγματος (βλ.Σ.τ.Ε πρ.επεξ 281/2005 σ.4). Οι προϋποθέσεις αυτές δεν τηρήθηκαν κατά τη διαδικασία που ακολουθήθηκε από το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης για την πλήρωση των εννέα (9) θέσεων με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου.

Επιπλέον σύμφωνα με την απάντηση του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης στον Σ.τ.Π, τα αποτελέσματα του διαγωνισμού δεν δημοσιοποιήθηκαν επειδή «η σχετική προκήρυξη πρόσληψης προσωπικού δεν προέβλεπε κατάρτιση πίνακα επιτυχόντων». Η μη ύπαρξη σχετικής πρόβλεψης δεν μπορεί να κριθεί ανεξάρτητα από τις εγγυήσεις που θεσπίζονται με το αναθεωρημένο σύνταγμα. Η μη κατάρτιση και δημοσιοποίηση του πίνακα επιτυχόντων δεν συνάδει με την αρχή της διαφάνειας και δημιουργεί προσκόμματα στους υποψήφιους που θα επιθυμούσαν να προσβάλουν δικαστικά τη διαδικασία καθώς οι σχετικές προθεσμίες αρχίζουν από τη χρονική στιγμή που γίνεται γνωστή στον ενδιαφερόμενο η διοικητική πράξη που τον αφορά. Ακόμη και εάν θεωρηθεί πως η διοίκηση δεν υπέχει παρόμοια υποχρέωση, καθώς η κατάρτιση του πίνακα επιτυχόντων δεν αποτελεί κανονιστική πράξη της διοίκησης αλλά σώρευση ατομικών διοικητικών πράξεων, από τα στοιχεία που έχει στη διάθεση του ο Σ.τ.Π δεν προκύπτει ότι κοινοποιήθηκαν στους συμμετέχοντες ατομικά τα αποτελέσματα που τους αφορούν. Ειδικότερα όσοι εκ των συμμετεχόντων απορρίφθηκαν στο πρώτο στάδιο της διαδικασίας λόγω έλλειψης τυπικών προσόντων δεν ενημερώθηκαν παρά μόνο μετά από όχληση προς την υπηρεσία, τα δε αποτελέσματα μετά το στάδιο της συνέντευξης, σύμφωνα με την απάντηση του Υπουργείου είναι στη διάθεση των ενδιαφερομένων «εφόσον έχουν έννομο συμφέρον». Όπως δηλαδή προκύπτει από την απάντηση του Υπουργείου, όσοι εκ των συμμετεχόντων στη συνέντευξη δεν επιλέχθηκαν, δεν ενημερώθηκαν αλλά μπορούν εάν ενδιαφερθούν να πληροφορηθούν τα αποτελέσματα.

Ο Σ.τ.Π έχει ήδη επισημάνει με την ανωτέρω αναφερόμενη ειδική έκθεση τις ατέλειες των διαδικασιών πρόσληψης εκτός Α.Σ.Ε.Π. Πιο συγκεκριμένα έχει επισημάνει (σ.77-78) ότι στις προσλήψεις εκτός Α.Σ.Ε.Π, δεν εξασφαλίζεται με συγκεκριμένο τρόπο η τήρηση των αρχών

και εγγυήσεων που πρέπει να διέπει κάθε σύστημα προσλήψεων (αρχές διαφάνειας και αξιοκρατίας που κατοχυρώνονται με τη διάταξη του άρθρου 103 παρ 7 του αναθεωρημένου συντάγματος). Ο τρόπος κατάρτισης των προκηρύξεων, όπως αποδεικνύει και η συγκεκριμένη περίπτωση, μολονότι αυτές θέτουν τις βάσεις για τα επόμενα στάδια της διαδικασίας δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις της διοίκησης που απορρέουν από το σεβασμό αυτών των αρχών. Επιπλέον θίγεται η αξιοπιστία των επιλογών και προσβάλλονται συνταγματικά κατοχυρωμένα δικαιώματα (αρχή της ισότητας, το δικαίωμα αναφοράς) όταν δεν προβλέπεται ή ρητά δεν παρέχεται η δυνατότητα ένστασης.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση μάλιστα εκτός από την παράλειψη της προκήρυξης να προβλέπει τη δυνατότητα επιβολής ενστάσεων, και ο τρόπος ενημέρωσης των συμμετεχόντων δε διασφάλισε τη δυνατότητα τους να ασκήσουν απρόσκοπτα το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, καθώς η προκήρυξη δεν προέβλεπε την κατάρτιση και ανάρτηση πίνακα επιτυχόντων. Έχοντας μάλιστα εξαντλήσει τα περιθώρια διαμεσολάβησης σε υπηρεσιακό επίπεδο ο Σ.Τ.Π κάλεσε τους διαδοχικά αρμόδιους υπουργούς να επιληφθούν της υπόθεσης και να καταβάλουν κάθε δυνατή προσπάθεια έτσι ώστε α) να δημοσιοποιηθούν τα αποτελέσματα του διαγωνισμού β) να παρασχεθούν στους υποψήφιους που απέτυχαν όλα τα στοιχεία που αφορούν την εξατομικευμένη κρίση της επιτροπής σχετικά με τους λόγους μη επιλογής που τους αφορούν και γ) να αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοια προβλήματα που πλήττουν το κύρος και τη διαδικασία της επιλογής προσωπικού».

Γ. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Το Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης αγνόησε τις επισημάνσεις της Αρχής καθώς δεν απάντησε στις προαναφερόμενες επιστολές, ούτε παρείχε την ενδιαφερόμενη καμία περαιτέρω πληροφόρηση σχετικά με τον πίνακα επιτυχόντων.